

Fagdag for sensorer v/fylkesmannen i Møre og Romsdal og Utdanningsdirektoratet

Loen 2018

Utdanningsdirektoratet

Direktorat for barnehage, grunnsopplæring og IKT

Formål med samlingen: litt informasjon og mest vurdering

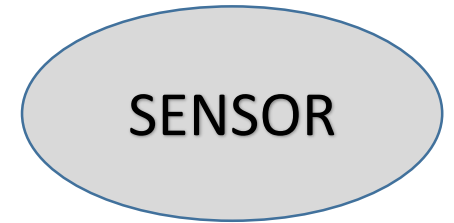
Rettferdighet for eleven

- Diskutere kvaliteter ved autentiske elevbesvarelser
- Felles vurderingsspråk
- Felles vurderingsholdninger
- Spredning av kompetanse

DU – DEG?

- Lærer
- Fagperson
- Læreplanfortolker
- Vurderer
- Formidler
- Utdanning
- Faglig
- Verdisyn
- Kjepphester?

Fagfornyelsen

v/Mary Ann Ronæs

Læreplanene skal fornyes!

Meld. St. 28

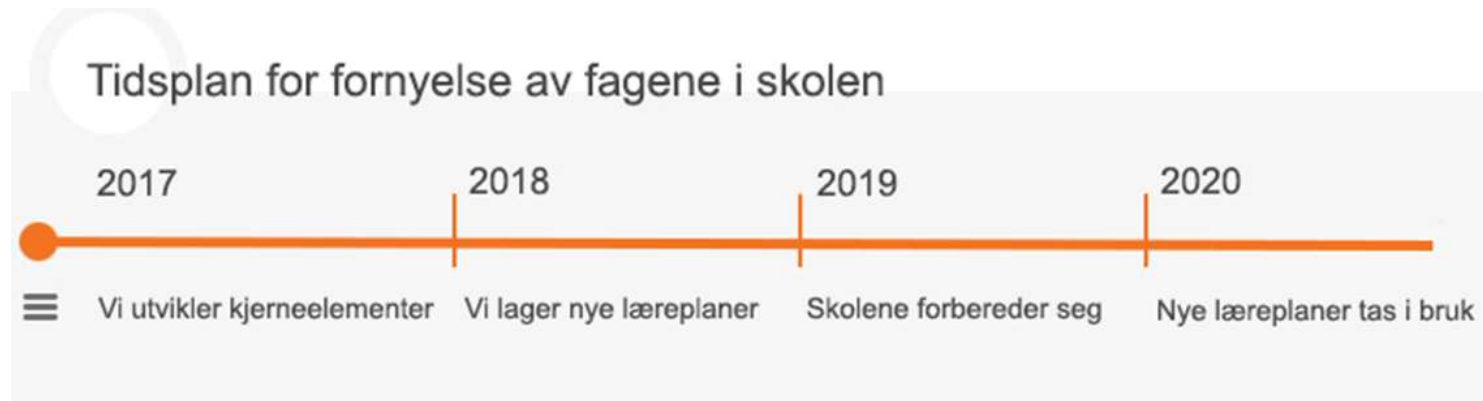
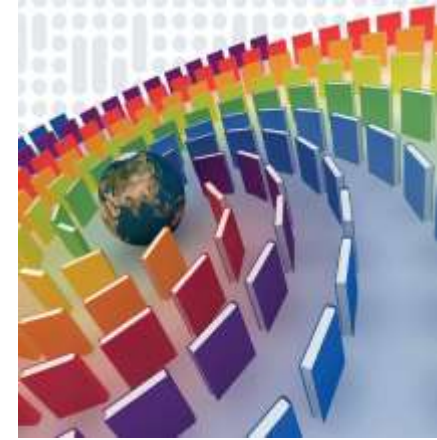
Fag – Fordypning – Forståelse

- Fremtid
- Prioritert innhold
- Læreres metodeansvar
- Sammenheng mellom fag

Kjernen i faget

Intensjonen er at elevene ikke bare skal lære et sett med fakta og teorier, men gradvis utvikle forståelse av et utvalg ideer og begreper som er nødvendige for å anvende skolefaget både i skolen og i lang tid utover skolegangen.

Meld. St. 28 Fag – Fordypning – Forståelse

- Fagfornyelsen skal bygge videre på Kunnskapsløftet
 - Kompetansemål og grunnleggende ferdigheter
- Læreplaner skal bli et bedre arbeidsverktøy for lærerne
 - mer relevant innhold og sammenheng i fagene
 - progresjon i elevenes læring skal bli tydeligere i læreplanene

Verdigrunnlaget

Overordnet del av læreplanen

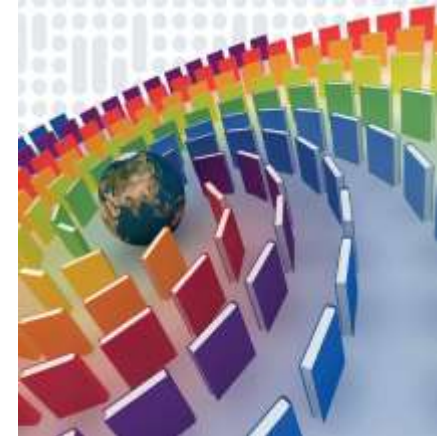
- Fastsatt 01.09.2017. Dato for når den trår i kraft er ikke satt.
- Bygger på opplæringsloven § 1-1. *Formålet med opplæringa*
- Blir referert til som *verdigrunnlaget*

Kompetansebegrepet

Kunnskapsløftet	Fagfornyelsen
<p>Evnen til å løse oppgaver og mestre <u>komplekse</u> utfordringer.</p> <p>Elevene viser kompetanse i <u>konkrete</u> situasjoner ved <u>å bruke</u> kunnskaper og ferdigheter til å løse oppgaver.</p>	<p>Kompetanse er å tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner.</p> <p>Kompetanse innebærer forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning.</p>

Dybdelæring og tverrfaglige tema

- Dybdelæring

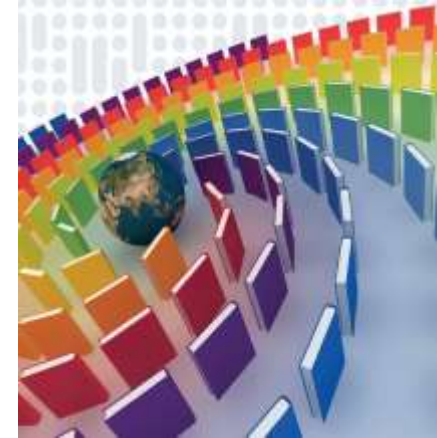
- gradvis utvikle og kunne anvende forståelse av begreper, metoder og **sammenhenger** innenfor og mellom fagområder
- handler både om **kvaliteten på læreprosessen** – og **kvaliteten på elevenes læringsutbytte**, både hvordan læringen skjer og hva eleven lærer

- Tverrfaglige tema (der det er relevant)

- demokrati og medborgerskap
- bærekraftig utvikling
- folkehelse og livsmestring

Kjerneelementer i fag

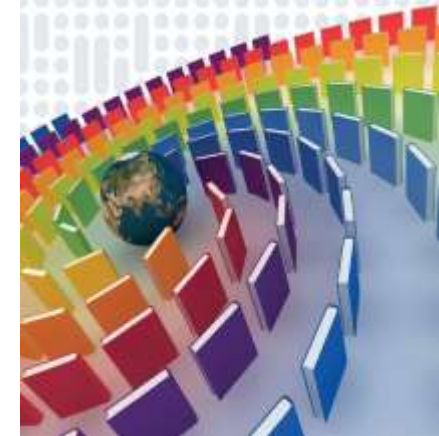

Kjerneelementene i et fag er

- det elevene må lære for å kunne mestre og anvende faget
- det mest betydningsfulle faglige innholdet elevene skal arbeide med i opplæringen

Fagets kjerneelementer består av sentrale begreper, metoder, tenkemåter, kunnskapsområder og uttrykksformer.

Utkast til kjerneelementer

Engelsk	Matematikk	Norsk
<ul style="list-style-type: none">• kommunikasjon• interkulturell kompetanse• språklæring• språkteknologi og nye medier	<ul style="list-style-type: none">• utforsking og problemløsning• modellering og anvendelser• resonnering og argumentasjon• representasjon og kommunikasjon• abstraksjon og generalisering• matematiske kunnskapsområder	<ul style="list-style-type: none">• tekst i kontekst• kritisk tilnærming til tekst• muntlig kommunikasjon• skriftlig tekstsaking• språket som system og mulighet• språklig mangfold

Kjerneelementene er **ikke** kompetansemål.

Det er ikke fastsatt hvordan de skal vises i læreplanen.

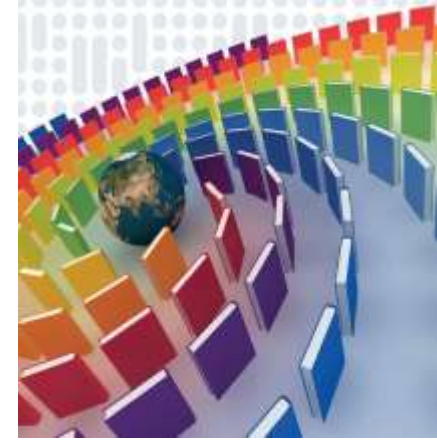
Det vi vet er at det i alle fall blir tre deler i læreplanen:

Formål, kompetansemål og vurdering

Innspill fra S og F / M og R

Engelsk	Norsk	Matematikk
<p>... det hadde vært ryddig og enkelt å vite om man har dekt alle kompetansemålene, om de var delt inn i for eksempel 8.trinn, så 9-10 trinn. Dette fordi i at i 8.klasse er det en del elever som kommer fra ulike skoler. En konkret plan for 8.trinn vil da gi de en felles plattform for videre engelsk i 9. og 10.</p> <p>Kompetansemålene bør ikke utvikles på flere trinn pga at elevene skal få nok tid for mer dybdelæring og bedre progresjon i faget.</p> <p>Viktig: ikkje fleire kompetansemål!</p> <p>Språkteknologi og nye medier bør bli erstatta med litteratur. Digitale ferdigheiter er ein av den grunnleggande ferdigheitene elevene skal kunne, og det er stort forskjell frå skule til skule korleis ein kan legge opp undervisninga ut i frå teknologien til skulen.</p> <p>Vi etterlyser ord som "respekt, toleranse og demokrati". Dette kan komme naturleg inn under Interkulturell kompetanse på 1-7 trinn. Vi tykkjer at kjerneelementa er veldig lite konkrete. Dei kan tolkast veldig forskjellig.</p> <p>Vi saknar tydeligare fokus på grammatikk progresjon. Dette er svært utydeleg i den læreplanen vi har no, og vi ynskjer at den nye skal vere betre.</p> <p>Ordet "barnelitteratur" er vekke frå planen. Dette må inn i større grad. Også faktatekstar er viktige, spesielt for gutane.</p> <p>Lignende tema i ulike fag må komme på samme trinn. Vi ønsker flere timer i uka til engelskfaget. Eller bare én karakter.</p>	<p>Vi har ei kjensle av at punkta for 8-10 er på eit høgare nivå enn elevane er. I tillegg blir vi kanskje forvirra av oppsettet til planen. Erstatte punkta under "sentrale begreper, metoder, tenkemåter, kunnskapsområder og uttrykksformer i kjerneelementet" dei gamle kompetansemåla? Eller er det det som står skrive under til dømes 2.1 som er målet?</p> <p>Vi ønskjer ein læreplan som er tydelegare på kva av det gamle som skal vike for at vi betre kan ivareta desse nye punkta i den nye læreplanen. Tekstlandskapet elevane våre bevegar seg i no er veldig annleis enn det har vore før.</p> <p>Kanskje ikkje rekning må vere med i alle fag? Dette blir litt vel søkt. Vi synest det er viktigare at lesing og skriving er med i andre fag, men dette verkar det som det er mindre fokus på.</p> <p>Konkretisering av hvilke grunnleggende ferdigheter som er mest aktuelle i norskfaget. Ikke alle de grunnleggende ferdighetene er like enkle å oppfylle/bruke tid på.</p> <p>Vi ønskjer gjerne ein definisjon på kva mål som skal vere på kva trinn (8., 9. og 10.). Dette meiner vi legg betre til rette for djupnelæring og tverrfagleg arbeid, samt at det ivaretar elevar som flyttar på ein betre måte.</p>	<p>Vi vil ha kompetansemål for hvert trinn i matte, slik at vi sikrer det viktige fundamentet og grunnlaget for alt som skjer videre i faget.</p> <p>Det er vanskelig å få tilstrekkelig med tid, og samtidig er det vesentlig å bruke ulike læringsmåter/variasjon med de yngre elevene. Kanskje en utviding av timetallet i barneskolen?</p> <p>Vi synes det er bra at koding er med i faget, men er litt spent på hva som skal inn i faget og hva elevene på grunnskolen skal lære. Her må lærerne få kurs, så de har kompetanse i faget, før koding blir en del av faget. Riktig utstyr er viktig for å kunne gjennomføre kodingen.</p> <p>Det er for langt mellom 4. og 7. Kan vi ha 2. 4. 6. og 7.?</p> <p>Det meste ser jo ut som før, med unntak av programmering. Vårt synspunkt er at om det skal inn i faget, må enten andre element ut, eller så må tidsramma aukast. Utfordringa er ofte pr i dag manglande tid til dybdelæring, då vi må haste frå kapittel til kapittel før elevane egentleg har forstått. Manglande forståing for faget aukar frustrasjon og minskar motivasjon og læreglede.</p> <p>Kjerneelementa er gode, men det er viktig at ein utarbeidar kompetansemåla slik at det er tidsmessig gjennomførbare. Det må vere samsvar mellom kompetansemåla og tida vi har til rådvelle slik at djupnelæring blir ivarettatt.</p>

Bli med videre 😊

Følg fagfornyelsen på:

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagfornyelsen/>

- Les og se film om *Hva skal være det viktigste i fagene:*

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagfornyelsen/hva-mener-du-skal-vare-det-viktigste-i-faget/>

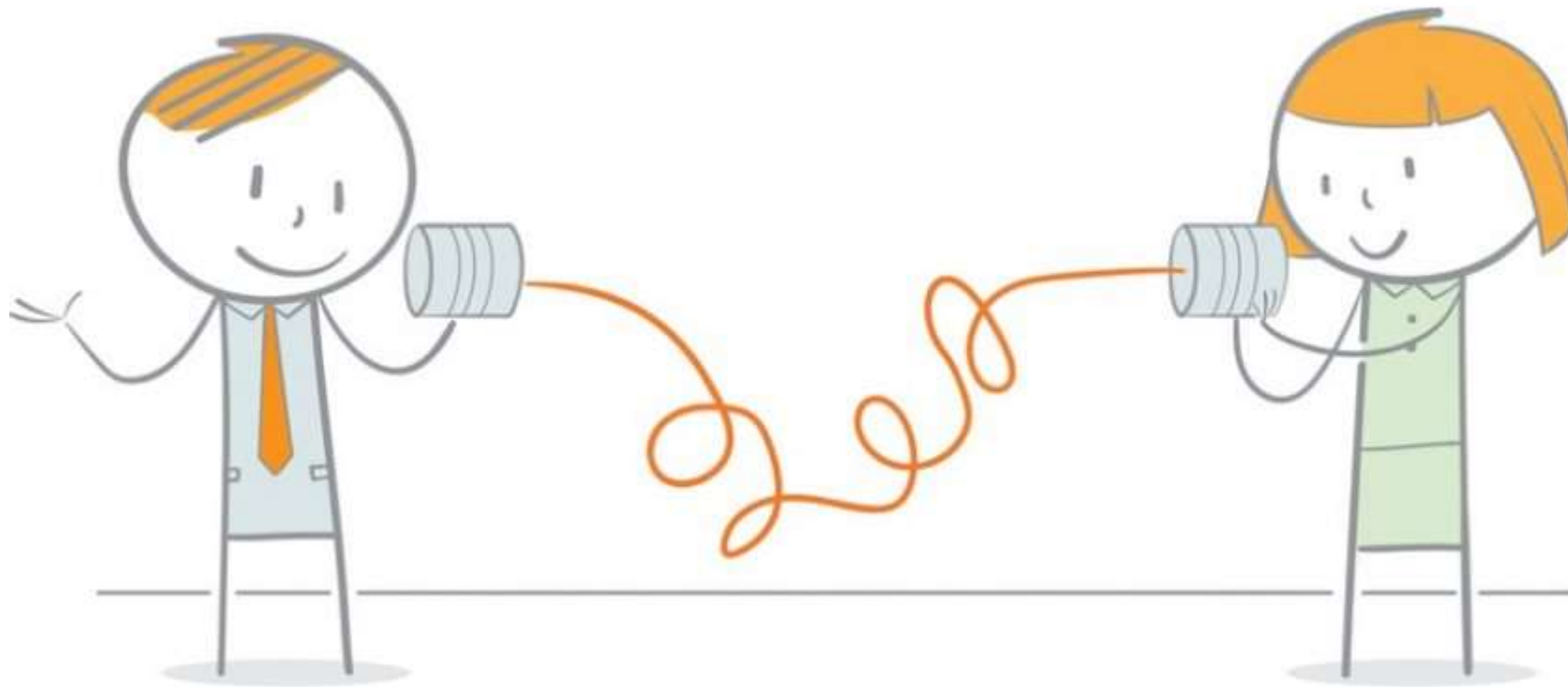
- Les andres innspill til kjerneelementer i fagene:

<https://hoering.udir.no/Hoering/v2/197>

Diverse informasjon

v/Mette Thoresen

Hva skjer 'a?

Kompetanse Norge – forsøk VOKSNE

- [Kompetanseløftet](#) skal bidra til at flere voksne får varig tilknytning til arbeidslivet.
- Kompetanse Norge – forsøk med modulstrukturert opplæring for voksne på nivået under videregående opplæring.
- Nye modulstrukturerte læreplaner er utarbeidet, og disse prøves ut i et forsøk, inkludert eksamen, med varighet på tre år fra 1.8.2017.
- Det skal også utvikles kartleggingsverktøy og e-læringstilbud i grunnleggende ferdigheter for voksne. Kartlegging og e-læring i lesing ferdigstilles i 2018.

 Eksamenskodene til forsøket ligger også i PAS – og må ikke forveksles ved oppmelding av kandidater i vanlige grunnskolekoder.

Utprøving med eksamen i musikk, kunst og håndverk, kroppsøving og mat og helse

- Tillegg til oppdragsbrev om fagfornyelsen
- Formål: innhente erfaringer med tanke på hvordan eksamen kan innrettes i de fire praktiske og estetiske fagene på 10. trinn
- Erfaringene skal inngå i en vurdering av om fagene skal inn i trekkfagsordningen med innføringen av de fornyede læreplanene
- Muntlig (1 dag forberedelse og inntil 30 min. eksamen)
- Muntlig-praktisk (inntil 2 dager forberedelse og inntil 45 min. eksamen)
- Fire fylker, 16 skoler – dobles 2018/2019

Oppgavediskusjon: tema/problemstilling?

HUSK
bredde i faget
muntlig OG praktisk
forberedelse OG eksamen
KUN eksamen skal vurderes!

MAT og HELSE

- Mat og livsstil
- Mat og kultur
- Mat og forbruk

Hvordan lage oppgave(r) som gir eleven MULIGHET for valg av innhold og form – for å kunne vise breddekompetanse i faget

TEMAER VS. HOVEDOMRÅDER

- Gjærbakst / Hvordan gjøre gjærbakst sunn og usunn?
- Tapas / Hvordan lage tapas med norske råvarer?
- Fest/høytid / Hvordan forberede og lage et fest- eller høytidsmåltid?

WYTIWYG

(What you test is what you get)

VALIDITET

Oppgaven skal prøve
det den er ment å
prøve

LK06

RELIABILITET

Vurderingen skal gi
samme resultat

Vurdering for læring, informasjon om
vurdering, kriterier, kjennetegn på
måloppnåelse, samarbeid om
vurdering

Nasjonale føringer for bruk av nettbaserte hjelpemidler til eksamen

NYTT: Nasjonale føringer for nettbaserte hjelpemidler til sentralt gitt eksamen

- Føringene beskriver hva skoleeier og skoleleder har ansvar for.
- Føringene gjelder kun *nettbaserte* hjelpemidler. Det er som tidligere også mulig å tilby hjelpemidler som er på papir, eller som er tilgjengelig offline.
- Målsettingen med føringene er
 - å sikre en mest mulig rettferdig og lik eksamensgjennomføring
 - at elevene skal ha tilgang på kjente hjelpemidler som benyttes i opplæringen
 - å bidra til at forskjellen mellom skoler ikke blir for stor
- Skoleeier skal sørge for at de nettbaserte hjelpemidlene **ikke** åpner for mulighet til samhandling og kommunikasjon, og at elevene eller de voksne deltakerne **ikke** har åpen tilgang til internett. Ordbøker skal **ikke** ha mulighet for oversettelse av fraser eller hele setninger.

Krav til nettbaserte hjelpemidler

- Som **minimum** skal skoleeier gi tilgang til to faglig relevante nettbaserte hjelpemidler
 - ikke to per fag, men samlet for alle fag med sentralt gitt eksamen i GS
 - ordbøker, uansett språk, teller som ett hjelpemiddel
- Som **maksimum**, er det en øvre grense, samlet for alle fag, på 15 forskjellige nettbaserte hjelpemidler til sentralt gitt eksamen
- Som **tillegg** kommer lisenskjøpte læremidler og særskilt tilrettelegging
- **Skoleeier** skal samarbeide med **skoleledere** og **faglærere** i å velge ut nettbaserte hjelpemidler, slik at elever og voksne deltakerne kan få tilgang til relevante nettbaserte hjelpemidler skolene har brukt i opplæringen.
- **Skoleeiere** – samlet utarbeide en oversikt – elever og voksne (friskoler også). Skolene må få den endelige oversikten i god tid før eksamen.
- **Skoleeier** – følge opp at skolene gir elever og voksne deltakerne tilgang

Eksamen og vurdering

v/Mette Thoresen

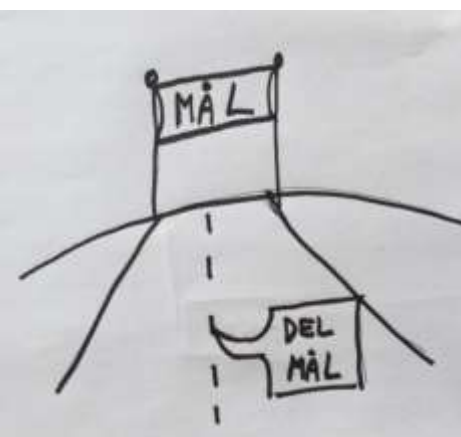
Hva er vurdering?

[Forskrift til opplæringsloven, kap. 3](#) ,

§ 3-2: Formålet med vurdering i fag er å fremje læring undervegs og uttrykkje kompetansen til eleven [...] undervegs og ved avslutninga av opplæringa i faget. Vurderinga skal gi god tilbakemelding og rettleiing til elevane, lærlingane, praksisbrevkandidatane og lærekanidatane.

Sluttvurdering skjer første gang etter 10. trinn: standpunkt og eksamen

UNDERVEISVURDERING

SLUTTIVURDERING

Eksamen

§ 3-25. Eksamen skal vere i samsvar med læreplanverket.

- Læreplanen i det enkelte faget fastset om og eventuelt når i opplæringsløpet det skal vere eksamen i faget. Det er òg fastsett i læreplanen for fag om eleven skal opp til eksamen i faget, eller om elevar kan trekkjast ut, kva slags **eksamensform** som skal nyttast, og om eksamen skal vere **lokalt gitt** eller **sentralt gitt**. [...]
- Eksamen skal organiserast slik at eleven [...] kan få vist kompetansen sin i faget. Eksamenskarakteren skal fastsetjast på individuelt grunnlag og gi uttrykk for kompetansen til eleven [...] slik denne kjem fram på eksamen.

- Du kan les mer i kap. 3 (voksne kap. 4): <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-23-724>

Eksamen som sluttvurdering

- Én kandidat – ett produkt å vurdere
- Oppgavens deler skal gi kandidaten anledning til å vise kompetanse i så stor del av faget som mulig – basert på læreplanen
- Veiledningsmaterieell og oppgavene skal sammen sikre bedømmersamsvar
- Kandidaten skal vite hvordan hun/han blir vurdert
- Kandidaten har klagerett

Validitet

§ 3-1 «Det skal vere kjent for eleven, lærlingen, praksisbrevkandidaten og lære kandidat en kva som er måla for opplæringa, og kva som blir vektlagt i vurderinga av hennar eller hans kompetanse. Det skal òg vere kjent for eleven kva som er grunnlaget for vurderinga [...].»

Reliabilitet

$$a) 8 \cdot (-5) + (-6) \cdot 3 - (-2) \cdot (-4)$$

$$b) (-3) \cdot 9 - 12 : (-2) + (-8) \cdot (-7)$$

$$c) (-100) : (-5) + 7 \cdot (-9) - 5 \cdot 6 - (-5) \cdot 4$$

$$d) (-5) \cdot (-5) - 6 \cdot 4 + (-36) : 12 + 3 - 13$$

Fra eksamensveiledningen - som skal være kjent FØR eksamen begynner

TIPS: Utdanningsdirektoratet har publisert materiell til bruk i førebuinga til eksamen og som grunnlag for diskusjonar om vurdering av eksamenssvar:

- Eksamensoppgåver frå dei tre siste åra gir eksempel på korleis eksamensoppgåvene kan sjå ut. Skolane har fått tilsendt passord.
- Eksamenssvar med karakter frå 2014 og 2016 med grunngivingar for karakterane i norsk og frå 2014 i engelsk.
- Eksamensrapporten gir informasjon om eksamensoppgåvene og sensuren 2017 i norsk og engelsk.

Fusk

Til eksamen er fusk definert som

- å kommunisere med andre
- å bruke oversettelsesprogrammer i språkfag
- å bruke hjelpemidler på del 1 av todelt eksamen

NB: § 3-37:

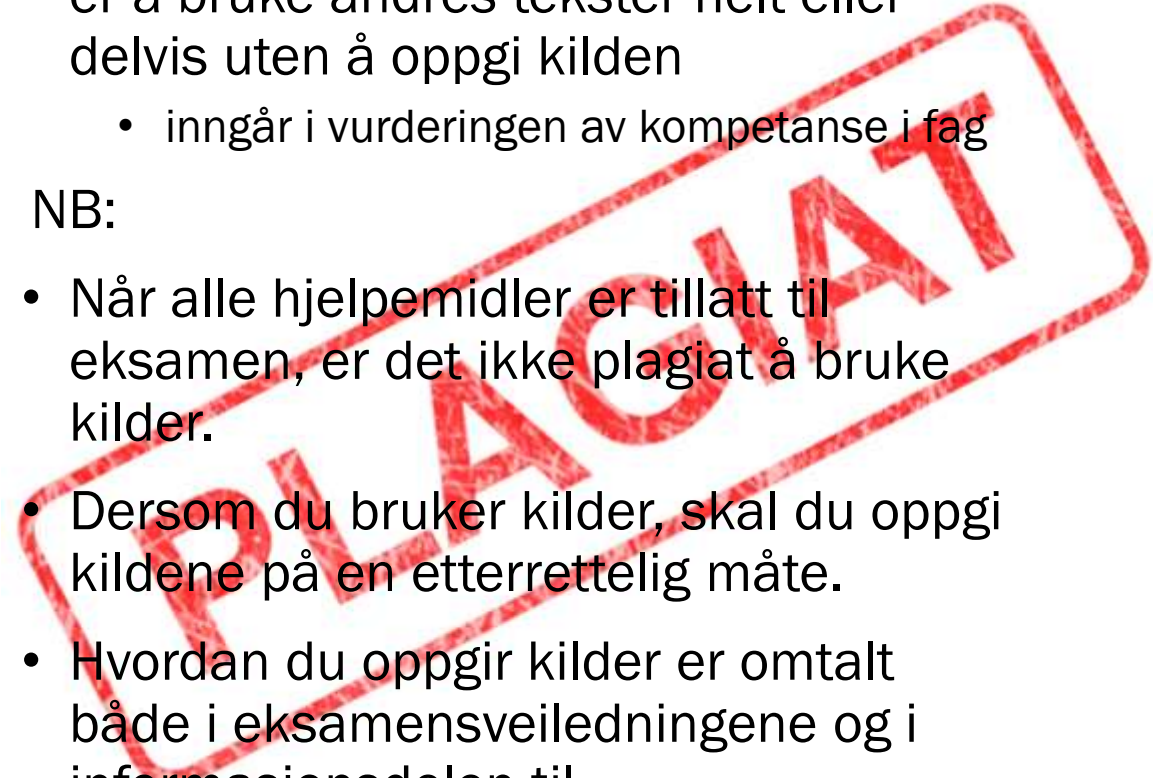
- Ved fusk => [eksamen blir annullert, og standpunktkarakteren slettes](#)

Plagiat

- er å bruke andres tekster helt eller delvis uten å oppgi kilden
 - inngår i vurderingen av kompetanse i fag

NB:

- Når alle hjelpemidler er tillatt til eksamen, er det ikke plagiat å bruke kilder.
- Dersom du bruker kilder, skal du oppgi kildene på en etterrettelig måte.
- Hvordan du oppgir kilder er omtalt både i eksamensveiledningene og i informasjonsdelen til eksamensoppgaven.

Kompetanse

Kunnskapsløftet

«Evnen til å løse oppgaver og mestre komplekse utfordringer. Elevene viser kompetanse i konkrete situasjoner ved å bruke kunnskaper og ferdigheter til å løse oppgaver.»

«Det kan handle om å mestre utfordringer på konkrete områder innenfor utdanning, yrke, samfunnsliv eller på det personlige plan»

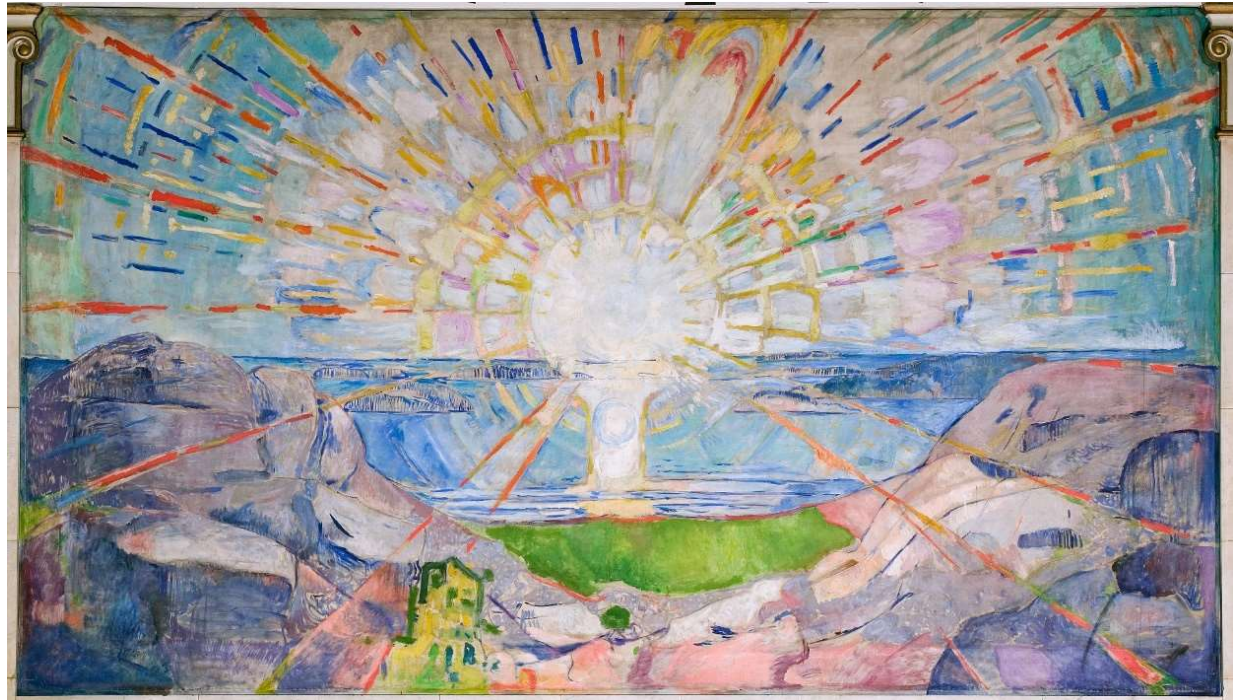
Fagfornyelsen

«Kompetanse er å **tilegne seg** og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og **ukjente sammenhenger** og situasjoner. Kompetanse innebærer **forståelse** og **evne til refleksjon** og **kritisk tenkning.**»

Vurdererholdning

Se etter hva kandidaten har fått til
– ikke let etter mangler.

Målet er rettferdighet for den enkelte

- Rollen som sensor: Vær lojal mot tolkningsfellesskapet – det er nasjonal sensur
- Ta ansvar for at sensuren blir mest mulig objektiv og rettferdig
- Vær konsekvent i vurderingsarbeidet; legg til side kjepphester
- Vurder fagkompetansen som er vist – bruk kompetansemålene i læreplanen – og kjennetegn på måloppnåelse i eksamensveiledningen
- **Var du sensor i fjor? Da finner du ev. klageresultater i PAS – kun for deg!**

Følg med og bidra!

Nettside fagfornyelsen

- www.udir.no/fagfornyelsen

Gi innspill

- <https://www.udir.no/om-udir/hoyringar/> (her finner dere også svar som er gitt)

Som lærer – til bruk i opplæringen

- <https://sokeresultat.udir.no/eksamensoppgaver.html>

Som sensor: FØR – UNDER – ETTER eksamen

- <https://www.udir.no/eksamen-og-prover/eksamen/forberede-og-ta-eksamen/#karakterer>

Norsk

https://www.udir.no/

Utdanningsdirektoratet

Du finner eksamensmaterieell på www.udir.no

- **Forberedelsesdelen** er felles for NOR0214 hovedmål, NOR0215 sidemål og for NOR1415 hovedmål som er for kandidater som er fritatt for vurdering i sidemål:

<https://sokeresultat.udir.no/eksamensoppgaver.html#?k=norsk&start=1&r1=%C7%82%C7%824772756e6e736b6f6c65&r1val=Grunnskole&r2=%C7%82%C7%82466f726265726564656c73657364656c6572&r2val=Forberedelsesdeler&r3=%C7%82%C7%82323031372d31&r3val=V%C3%A5r%202017>

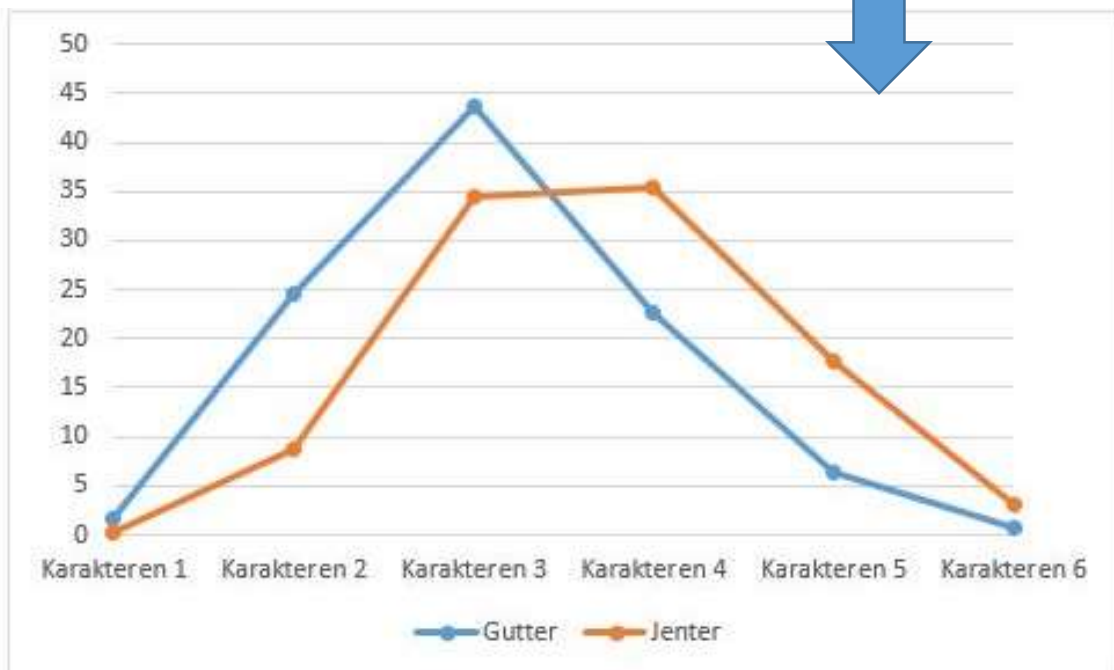
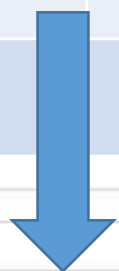
- **Eksamensoppgaver** fins i NOR0214 hovedmål og NOR0215 sidemål. NOR1415-kandidater har samme eksamensoppgaver, men skriver begge dager på hovedmålet sitt:

<https://sokeresultat.udir.no/eksamensoppgaver.html#?k=norsk&start=1&r1=%C7%82%C7%824772756e6e736b6f6c65&r1val=Grunnskole&r2=%C7%82%C7%82456b73616d656e736f70706761766572&r2val=Eksamensoppgaver&r3=%C7%82%C7%82323031372d31&r3val=V%C3%A5r%202017>

Karakterstatistikk 2017

2017	Begge kjønn	Antall	Gutter	Jenter	1	2	3	4	5	6
NOR0214	3,4 (2016: 3,5)	16 194	3,1	3,7	0,75 %	13,52 %	39,05 %	31,26 %	13,20 %	2,22 %
NOR0215	3,3 (2016: 3,2)	16 078	3,0	3,5	1,53 %	20,69 %	40,65 %	26,32 %	9,29 %	1,52 %
NOR1415	2,34	2739			11,52 %	49,47 %	30,45 %	7,05 %	1,28 %	0,11 %

2017		Begge kjønn	Gutter	Jenter
Møre og Romsdal	NOR0214	3,4 (=2016)	3,1	3,8
	NOR0215	3,3 (=2016)	3,1	3,6
Sogn og Fjordane	NOR0214	3,3 (2016: 3,4)	3,0	3,7
	NOR0215	3,6 (2016: 3,5)	3,2	3,4

Hva er det viktigste i norskfaget?

- Norsk er et sentralt fag for kulturforståelse, kommunikasjon, dannelse og identitetsutvikling.
- Muntlige ferdigheter, lese- og skrivekompetanse er både et mål i seg selv og et nødvendig grunnlag for læring og forståelse i alle fag på alle trinn.
- Elevene skal lære å orientere seg i mangfoldet av tekster, og faget skal gi rom for både opplevelse og refleksjon.
- Å se norsk språk, kultur og litteratur i et historisk og internasjonalt perspektiv kan gi elevene større forståelse for det samfunnet de er en del av.
- Det språklige mangfoldet er en ressurs for utviklingen av barn og unges språkkompetanse.
- **Formålet** med opplæringen er å styrke elevenes språklige trygghet og identitet, utvikle deres språkforståelse og gi et godt grunnlag for mestring av begge målformene i samfunns- og yrkesliv.

GRF

TEKSTER

Komparativt

Noen skrivemål fra læreplanen i norsk

Etter 7. trinn	Etter 10. trinn	Etter Vg1
<p>skrive fortellende, beskrivende, reflekterende og argumenterende tekster etter mønster av eksempeltekster og andre kilder, og tilpasse egne tekster til formål og mottaker</p> <p>skrive tekster med klart uttrykt tema og skape sammenheng mellom setninger og avsnitt</p> <p>mestre sentrale regler i formverk og ortografi og skrive tekster med variert setningsbygning og funksjonell tegnsetting</p> <p>bruke digitale kilder og verktøy til å lage sammensatte tekster med hyperkoplinger og varierte estetiske virkemidler</p>	<p>skrive kreative, informative, reflekterende og argumenterende tekster på hovedmål og sidemål med begrunnede synspunkter og tilpasset mottaker, formål og medium</p> <p>skrive ulike typer tekster etter mønster av eksempeltekster og andre kilder</p> <p>uttrykke seg med et variert ordforråd og mestre formverk, ortografi og tekstbinding</p> <p>planlegge, utforme og bearbeide egne tekster manuelt og digitalt, og vurdere dem underveis i prosessen ved hjelp av kunnskap om språk og tekst</p>	<p>skrive tekster med tema og fagterminologi som er tilpasset eget utdanningsprogram, etter mønster av ulike eksempeltekster</p> <p>tilpasse språk og uttryksmåter til ulike skrivesituasjoner i skole, samfunn og arbeidsliv</p> <p>bruke ulike estetiske uttryksformer i sammensatte tekster</p> <p>vurdere og revidere egne tekster ut fra faglige kriterier</p> <p>gjøre rede for argumentasjonen i andres tekster og skrive egne argumenterende tekster på hovedmål og sidemål</p> <p>skrive kreative tekster på hovedmål og sidemål med bruk av ulike språklige virkemidler</p>

Oppgave A1

Les diktet «Sykkelstyret» av Nordahl Grieg i vedlegg 1.

Et sommermagasin for alle aldersgrupper ønsker å trykke nyskrevne tekster med utgangspunkt i gamle dikt. Sommermagasinet ønsker at de nyskrevne tekstene skal inneholde mellom 200 og 350 ord.

Skriv en tekst for sommermagasinet der du med egne ord forteller historien i diktet «Sykkelstyret» med enten gutten eller jenta som jeg-person. I teksten din skal du få fram hva jeg-personen tror om hva den andre personen tenker.

Bruk «Sykkelstyret» som overskrift.

Du kan for eksempel velge å forme teksten din som en fortelling.

Oppgave A2

Ifølge læreplanen er det et mål at elevene skal kunne uttrykke seg med et variert ordforråd, beherske grammatiske begreper som viser hvordan språk er bygd opp, og bruke grammatiske begreper til å sammenligne nynorsk og bokmål.

Velg tre av de fem ordene/uttrykkene i punktlisten under, alle hentet fra diktet «Sykkelstyret».

Skriv en sammenhengende tekst der du kommenterer de tre ordene/uttrykkene. I svaret ditt skal du vise kunnskap om språk og grammatikk.

- ✓ et sykkelstyre
- ✓ søndagsblådress
- ✓ modige
- ✓ hennes hånd
- ✓ later

Bruk «Ord om ord» som overskrift.

oppsummere, gjengi,
sammenfatte

finne tema

norskfaglig,
skjønnlitterær skrivemåte

Eksamen HM 2017

skrivekompetanse:
om norsk, på norsk

norskfaglige
kunnskaper

Oppgave B1

I forberedelsesmaterialet finner du bilder og tekster der mennesker kommuniserer hvordan de er, gjennom språk, klær og utseende.

Skriv en tekst med overskriften «Førsteintrykket stemte ikke». Førsteintrykket skal knytte seg til hvordan andre mennesker uttrykker seg gjennom språk og utseende.

Formålet med teksten din er å underholde leseren.

Du kan for eksempel velge å forme teksten din som en novelle, som en reportasje eller som et blogginnlegg.

Oppgave B2

Flere av tekstene i forberedelsesmaterialet er satt sammen av ord og illustrasjoner. Eksempler på sammensatte tekster er «Sinna mann», «Si 'hei', for faen» og Mills-reklamen. Illustrasjoner kan si det samme som teksten, men også noe mer eller noe annet enn teksten.

Skriv en tekst der du forklarer og reflekterer over hvordan bilder og illustrasjoner kan påvirke hvordan du oppfatter budskapet i en sammensatt tekst. Bruk eksempler fra forberedelsesmaterialet.

Lag overskrift selv.

Hvis du bruker datamaskin, kan du kopiere illustrasjoner fra forberedelsesmaterialet, skrivebordet eller nettsteder du har tilgang til inn i din egen tekst

Oppgave B3

Forestill deg at politikerne der du bor, diskuterer om de skal bevilge penger til et nytt møtested for ungdom. Politikerne ønsker at møtestedet skal være en plass der alle føler at de hører til, uavhengig av bakgrunn. På møtestedet skal det være mulig for ungdommene å møte hverandre og kommunisere ansikt til ansikt.

Skriv en tekst til lokalavisen der du argumenterer for at det er nødvendig med et slikt møtested. Vis til minst én kilde fra forberedelsesmaterialet i teksten din.

Lag overskrift selv.

innhold

Hva vil det si å underholde noen?

Kreativ tekst

Forslag til sjanger – videreføres ikke.

intro?, +/-?

Hvordan skrive for å forklare og – å reflektere?

Reflekterende tekst

GRF: digitale ferdigheter i norsk

sammensatte tekster – ta valg for utforming, layout

Hvordan skrive for å overbevise noen om noe?

Hvordan oppgi kilder?

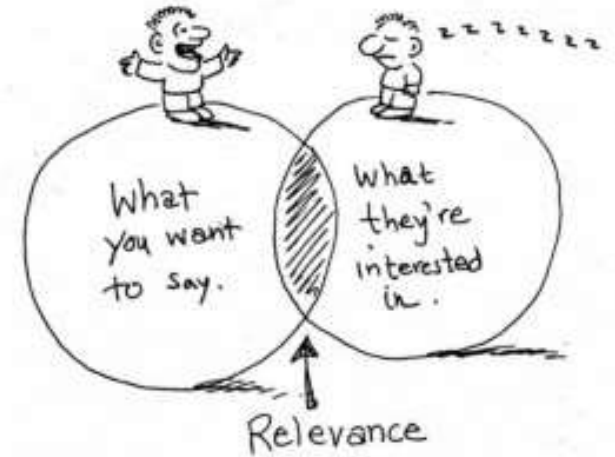
Argumenterende tekst

Kriterier for vurdering?

- Premisser for vurdering av morsmål/2. språk/språk
 - Innhold
 - Oppbygging
 - Språk, formuleringsmåte
 - Formalia

<https://www.ebay.com/itm/Life-Isnt-About-Waiting-for-the-Storm-to-Pass-Wall-Decal-Vinyl-Art-Quote-J10-/251079771456>
<http://redgruppen.no/a-produsere-godt-innhold/>

Tenk 1 minutt:

- Hva er et godt innhold?
- Hva forventes, hvilke krav stiller vi til oppbygging? Hva med layout?
- Hva kjennetegner et godt språk, en god språkføring, en egnet språkstil?
- Hvor mye kan vi akseptere av formelle feil på ulike nivåer?

Diskuter med sidemannen, 2 minutter, deretter i gruppa.

Eksamensrettlegg

- om vurdering av eksamenssvar

2018

NOR0214 Norsk hovudmål

NOR0215 Norsk sidemål

NOR1415 Norsk for elevar med fritak frå vurdering med karakter i sidemål

Sentralt gitt skriftleg eksamen

4.2 Fagspesifikt om norsk

- må svare på A og B og alle oppgåvedelane
- førsteinntrykk, deretter kriterium
- å vere bevisst val av skrivemåtar
- lengda er ikkje eit kriterium
- positiv vurderarhaldning
- formelle ferdigheiter
- karakteren 1: svar utafor alle oppgåvene, 100 % plagiat, HM for SM

5. Kjenneteikn på måloppnåing

- Førsteintrykk
- Innhald og ev. kjeldebruk
- Oppbygging
- Språk og stil
- Formelle ferdigheiter

Karakterbeskrivingar for vist kompetanse:

1: «svært låg»

2: «låg

3 «nokså god»

4: «god»

5: «mykje god»

6: «framifrå

Kriterier og kjenneteikn på måloppnåing 2018

- også til bruk i underveisvurderingen?

	Karakteren 2	Karakterane 3 og 4	Karakterane 5 og 8
Hovudområde I læreplanen for norsk: Skriftleg kommunikasjon og Spåk, litteratur og kultur	Føretre-inntrykk Eksamensvarete - kommuniserer til ein viss grad ut frå oppgåvene som er gitt	Eksamensvarete - kommuniserer ut frå oppgåvene som er gitt	Eksamensvarete - kommuniserer som heilskap ut frå oppgåvene som er gitt
	Innhald og kjeldebruk Eksamensvarete - har innhald som til ein viss grad er tilfredsleg og relevant for oppgåvene - viser noko forståing av innhaldet i tekstvedlegg, og enkel bruk av kjelder når oppgåvene ber om det - viser noko fagleg kunnskap	Eksamensvarete - har relevant innhald med ei viss utdjuping - viser ganske god forståing av hovudinnhald og detaljer i tekstvedlegg, og bruk av relevante kjelder - viser ganske god fagleg kunnskap	Eksamensvarete - har relevant innhald med utdjuping - viser god forståing av hovudinnhald og detaljer i tekstvedlegg, og sjølvstendig bruk av relevante kjelder - behersker tema ved hjelp av fagleg kunnskap
	Spåk og stil Eksamensvarete - er bygd opp med ein viss struktur både på avsnittnivå og tekstnivå - har enkel eller lite variert tekstbinding - har utforming/layout som til ein viss grad tenar formålet med teksten	Eksamensvarete - er bygd opp med stort sett formålstening struktur både på avsnittnivå og tekstnivå - har formålstening tekstbinding - har i stor grad formålstening utforming/layout	Eksamensvarete - er bygd opp med ein klar og formålstening struktur både på avsnittnivå og tekstnivå - har formålstening og variert tekstbinding - har formålstening utforming/layout
	Formelle ferdigheiter Eksamensvarete - viser eit enkelt eller lite variert ordforråd - har forståelig språkføring og setningsbygning til ein viss grad tilpassa innhald, formål, mottakar og medium - har innslag av faguttrykk eller språklege verkemiddel	Eksamensvarete - viser ganske god variasjon i ordforrådet - har ganske god språkføring og setningsbygning stort sett tilpassa innhald, formål, mottakar og medium - viser ganske god bruk av faguttrykk eller språklege verkemiddel	Eksamensvarete - viser eit variert ordforråd - har gjennomført språkføring og setningsbygning tilpassa innhald, formål, mottakar og medium - viser sjølvstendig bruk av faguttrykk eller språklege verkemiddel
	Samle vurdering Eksamensvarete - har korrekt rettskriving av høgrekvante ord og viser korrekt bruk av dei mest sentrale reglane i formverket - viser teiknøtjing som er naudsynt for kommunikasjonen - viser at eleven til ein viss grad kan sitere og referere til kjelder	Eksamensvarete - har stort sett korrekt rettskriving og viser stort sett korrekt bruk av reglane i formverket - viser stort sett korrekt teiknøtjing - viser at eleven kan sitere korrekt og referere til kjelder på ein etterprøvbart måte	Eksamensvarete - har gjennomgåande korrekt rettskriving og viser gjennomgåande korrekt bruk av reglane i formverket - viser gjennomgåande korrekt teiknøtjing - viser at eleven kan sitere korrekt og referere til kjelder på ein etterprøvbart måte
	• Karakteren 2 uttrykkjer at eleven har låg kompetanse i faget.	• Karakteren 3 uttrykkjer at eleven har nokså god kompetanse i faget. • Karakteren 4 uttrykkjer at eleven har god kompetanse i faget.	• Karakteren 5 uttrykkjer at eleven har mykje god kompetanse i faget. • Karakteren 8 uttrykkjer at eleven har framifrå kompetanse i faget.
	Karakteren 1 uttrykkjer at eleven har svært låg kompetanse i faget, ein lågare kompetanse enn det som er beskrive ovanfor.		

Se etter hva eleven har fått til – ikke let etter mangler.

Hold deg oppdatert:

Utdanningsdirektoratet

udir

www.udir.no
www.udirbloggen.no

Lykke til med
oppdraget!

Ta gjerne kontakt:
mth@udir.no

Engelsk
Sensorskolering
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Loen 25. og 26. april 2018

Mary Ann Ronæs
(mar@udir.no)

Avdeling for rammeplan barnehage
og læreplan grunnskole

Utdanningsdirektoratet

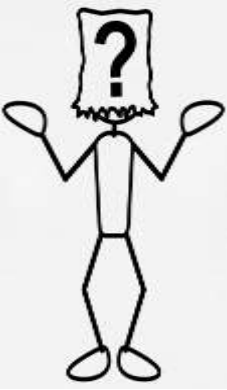
Direktorat for barnehage, grunnopplæring og IKT

Eksamensrapport

- tilbakemelding fra sentralt gitt skriftlig eksamen

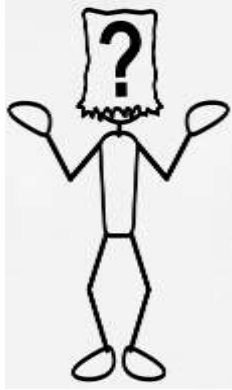
Våren 2017

- Innhold og bruk av eksamensrapportene
- Dette var årets oppgave
- Om besvarelsene
- Kjennetegn på måloppnåelse
- Tips til opplæringen
- Tilbakemelding fra sensorene
- Tilbakemelding fra elevene
- Karakterfordeling og snitt, hele landet
- Nytt for våren 2018

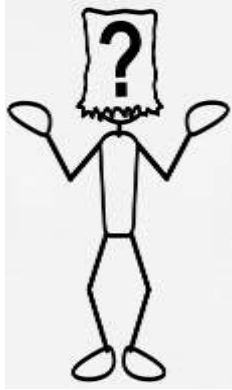
Karakterstatistikk Eksamen 2017

2017	Begge kjønn	Antall	1	2	3	4	5	6
ENG0012	3,8	19 099	1,0 %	9,6 %	29,5 %	34,5 %	19,4 %	6,0 %

Karakterstatistikk Eksamen 2017

2017	Begge kjønn	Antall	1	2	3	4	5	6
ENG0012	3,8	19 099	1,0 %	9,6 %	29,5 %	34,5 %	19,4 %	6,0 %
Møre og Romsdal	3,7	1 097	*	9,2 %	31,6 %	35,6 %	16,2 %	*

Karakterstatistikk Eksamen 2017

2017	Begge kjønn	Antall	1	2	3	4	5	6
ENG0012	3,8	19 099	1,0 %	9,6 %	29,5 %	34,5 %	19,4 %	6,0 %
Møre og Romsdal	3,7	1 097	1,4 %	9,2 %	31,6 %	35,6 %	16,2 %	5,9 %
Sogn og Fjordane	3,8	342	*	12,3 %	31,6 %	28,4 %	21,1 %	*

Karakterstatistikk Eksamen 2017

2017	Begge kjønn	Antall	Gutter Jenter	1	2	3	4	5	6
ENG0012	3,8	19 099	3,6 4,0	1,0 %	9,6 %	29,5 %	34,5 %	19,4 %	6,0 %
Møre og Romsdal	3,7	1 097	3,6 3,9	*	12,7 % 5,6 %	35,8 % 27,3 %	31,1 % 40,3 %	14,5 % 18 %	*
Sogn og Fjordane	3,8	342	3,6 3,9	*	14 % 10,5 %	36,3 % 26,9 %	25,7 % 31 %	19,3 % 22,8 %	*

Etter 7. trinn	Etter 10. trinn	Etter Vg1
<p>forstå og bruke et ordforråd knyttet til kjente emner</p>	<p>forstå og bruke et generelt ordforråd knyttet til forskjellige emner</p> <p>vise evne til å skille mellom positivt og negativt ladede uttrykk som refererer til enkeltindivider og grupper av mennesker</p>	<p>forstå og bruke et bredt generelt ordforråd og et faglig ordforråd knyttet til eget utdanningsprogram</p>

Etter 7. trinn	Etter 10. trinn	Etter Vg1
lese og forstå ulike typer tekster av varierende omfang fra forskjellige kilder	lese, forstå og vurdere ulike typer tekster av varierende omfang om forskjellige emner	lese for å tilegne seg fagkunnskaper fra eget utdanningsprogram

Etter 7. trinn	Etter 10. trinn	Etter Vg1
ta notater for å lage ulike typer tekster	bruke egne notater og forskjellige kilder som grunnlag for skriving	bruke egne notater for å skrive tekster med tilknytning til eget utdanningsprogram

Etter 7. trinn	Etter 10. trinn	Etter Vg1
<p>bruke grunnleggende mønstre for rettskriving, ordbøying, setnings- og tekstbygging i produksjon av tekst</p>	<p>bruke sentrale mønstre for rettskriving, ordbøying, setnings- og tekstbygging i produksjon av tekst</p>	<p>bruke mønstre for rettskriving, ordbøying og variert setnings- og tekstbygging i produksjon av tekst</p>

Etter 7. trinn	Etter 10. trinn	Etter Vg1
<p>bruke digitale verktøy og andre hjelpemidler for å finne relevant informasjon og lage ulike typer tekster</p>	<p>bruke digitale verktøy og formkrav for informasjonsbehandling, tekstproduksjon og kommunikasjon</p>	<p>produsere ulike typer tekster tilpasset digitale formkrav i forskjellige digitale medier</p> <p>vurdere forskjellige kilder og bruke innhold fra kildene på en selvstendig, kritisk og etterprøvbar måte</p>

Digitale formkrav

- Utvikling av digitale ferdigheter innebærer å innhente og behandle informasjon for å **skape ulike typer tekster**.
- **Digitale formkrav i tekster betyr at effekter, bilder, tabeller, overskrifter og punkter er satt sammen for å understreke og formidle et budskap.**
- Det innebærer videre å bruke digitale kilder i skriftlige og muntlige tekster, og å ha en kritisk og **selvstendig** holdning til kildebruk. Digitale ferdigheter innebærer å utvikle kunnskap om opphavsrett og personvern gjennom etterprøvbare kildehenvisninger.

Etter 7. trinn

Etter 10. trinn

Etter Vg1

Ikke krev mer
enn
læreplanen

bruke digitale ressurser og andre hjelpemidler i egen språklæring

velge ulike digitale ressurser og andre hjelpemidler, og bruke dem på en selvstendig måte i egen språklæring

vurdere ulike digitale ressurser og andre hjelpemidler kritisk og selvstendig, og bruke dem i egen språklæring

Etter 7. trinn	Etter 10. trinn	Etter Vg1
forstå og bruke et ordforråd knyttet til kjente emner	forstå og bruke et generelt ordforråd knyttet til forskjellige emner vise evne til å skille mellom positivt og negativt ladede uttrykk som refererer til enkeltindivider og grupper av mennesker	forstå og bruke et bredt generelt ordforråd og et faglig ordforråd knyttet til eget utdanningsprogram
lese og forstå ulike typer tekster av varierende omfang fra forskjellige kilder	lese, forstå og vurdere ulike typer tekster av varierende omfang om forskjellige emner	lese for å tilegne seg fagkunnskaper fra eget utdanningsprogram
ta notater for å lage ulike typer tekster	bruke egne notater og forskjellige kilder som grunnlag for skriving	bruke egne notater for å skrive tekster med tilknytning til eget utdanningsprogram
bruke grunnleggende mønstre for rettskriving, ordbøying, setnings- og tekstbygging i produksjon av tekst	bruke sentrale mønstre for rettskriving, ordbøying, setnings- og tekstbygging i produksjon av tekst	bruke mønstre for rettskriving, ordbøying og variert setnings- og tekstbygging i produksjon av tekst
bruke digitale verktøy og andre hjelpemidler for å finne relevant informasjon og lage ulike typer tekster	bruke digitale verktøy og formkrav for informasjonsbehandling, tekstproduksjon og kommunikasjon	produsere ulike typer tekster tilpasset digitale formkrav i forskjellige digitale medier vurdere forskjellige kilder og bruke innhold fra kildene på en selvstendig, kritisk og etterprøvbar måte
bruke digitale ressurser og andre hjelpemidler i egen språklæring	velge ulike digitale ressurser og andre hjelpemidler, og bruke dem på en selvstendig måte i egen språklæring	vurdere ulike digitale ressurser og andre hjelpemidler kritisk og selvstendig, og bruke dem i egen språklæring

Ikke krev mer enn læreplanen

Skal være kjent FØR eksamen

- Organisering og gjennomføring
- Hjelpemidler
- Kilder
- Vurdering
- Kjennetegn på måloppnåelse
 - Matrise
 - Vurderingsskjema

- Fagspesifikt om engelsk

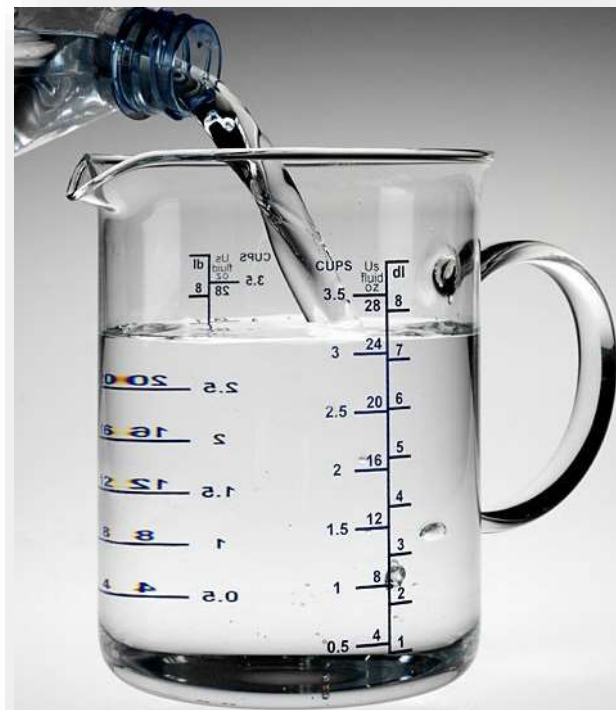
I et godt svar er tekstene tilpasset kommunikasjonssituasjonen de skal fungere i, i tillegg til å ha et

- relevant innhold,
- klar struktur
- og et funksjonelt språk.

Det vil alltid være diskusjon om hva som er et funksjonelt språk i engelsk. Språket er i endring og har mange varianter. Sensor må vurdere i hvilken grad språket er med på å formidle innholdet, eller om det derimot kommer i veien for det eleven ønsker å uttrykke.

		Karakteren 2	Karakterene 3 og 4	Karakterene 5 og 6
Samlet vurdering	trykk	Eksamenssvaret - kommuniserer til en viss grad ut fra oppgavene som er gitt	Eksamenssvaret - kommuniserer ut fra oppgavene som er gitt	Eksamenssvaret - kommuniserer helhetlig ut fra oppgavene som er gitt
	Innhold, fagkunnskap og fagkunnskap	Eksamenssvaret - samsvarer til en viss grad med oppgavens krav - viser noe faglig kunnskap - viser forståelse for noe av innholdet og gir enkelte eksempler - bruker enkelte kilder dersom oppgaven ber om det	Eksamenssvaret - samsvarer stort sett med oppgavens krav - viser faglig kunnskap - viser forståelse for og vurderer innhold og gir eksempler - bruker kilder dersom oppgaven ber om det	Eksamenssvaret - samsvarer med oppgavens krav - viser god faglig kunnskap - viser forståelse for og vurderer innhold, argumenterer og gir eksempler - velger relevante kilder om oppgaven ber om det
	Tekststruktur	Eksamenssvaret - er til en viss grad tilpasset til formål, mottaker og digitale formkrav ut fra oppgavebestillingen - har enkel tekstbinding på setnings- og/eller tekstnivå - er utformet med forståelig struktur og sammenheng	Eksamenssvaret - er stort sett tilpasset til formål, mottaker og digitale formkrav ut fra oppgavebestillingen - har ulike former for tekstbinding som stort sett fremhever innhold og lesbarhet på setnings- og tekstnivå - er stort sett utformet med struktur og sammenheng	Eksamenssvaret - er tilpasset til formål, mottaker og digitale formkrav ut fra oppgavebestillingen - har hensiktsmessige former for tekstbinding som fremhever innhold og øker lesbarheten på setnings- og tekstnivå - er utformet med struktur og sammenheng
	Språk	Eksamenssvaret - har et enkelt ordforråd om enkelte emner - har enkelte faglige begreper - har forståelig setningsbygning - er språklig til en viss grad tilpasset oppgavens formål	Eksamenssvaret - har et ordforråd som dekker kjente emner - har faglige begreper - har noe variasjon i setningsbygning - er språklig stort sett tilpasset oppgavens formål	Eksamenssvaret - har et generelt ordforråd om ulike emner - har relevante faglige begreper - har variasjon i setningsbygning - er språklig tilpasset oppgavens formål
	Formelle ferdigheter	Eksamenssvaret - har rettskriving som gjør teksten forståelig - har noe ordbøying - har til en viss grad engelsk setningsstruktur - oppgir benyttede kilder på en ufullstendig måte	Eksamenssvaret - har sentrale mønstre for rettskriving - har sentrale mønstre for ordbøying - har stort sett engelsk setningsstruktur - oppgir benyttede kilder på en stort sett etterprøvbart måte	Eksamenssvaret - har i hovedtrekk bruk av mønstre for rettskriving - har mønstre for ordbøying - har i hovedtrekk engelsk setningsstruktur - oppgir benyttede kilder på en etterprøvbart måte
Samlet vurdering	<ul style="list-style-type: none"> Karakteren 2 uttrykker at eleven har lav kompetanse i faget. 	<ul style="list-style-type: none"> Karakteren 3 uttrykker at eleven har nokså god kompetanse i faget. Karakteren 4 uttrykker at eleven har god kompetanse i faget. 	<ul style="list-style-type: none"> Karakteren 5 uttrykker at eleven har meget god kompetanse i faget. Karakteren 6 uttrykker at eleven har svært god kompetanse i faget. 	

Spør først: «Hva har eleven fått til?»

En god vurderingsdialog

Minner om at **Målet er rettferdighet for den enkelte**

Din rolle som sensor

- Vær **lojal** mot tolkningsfellesskapet – det er nasjonal sensur
- Ta **ansvar** for at sensuren blir mest mulig objektiv og rettferdig
- Vær **konsekvent** i vurderingsarbeidet
- **Legg til side** kjepphester
- Vurder **vist kompetansen**
 - kompetansemålene i læreplanen
 - matrise i eksamensveiledningen

Hold deg oppdatert:

Utdanningsdirektoratet

udir

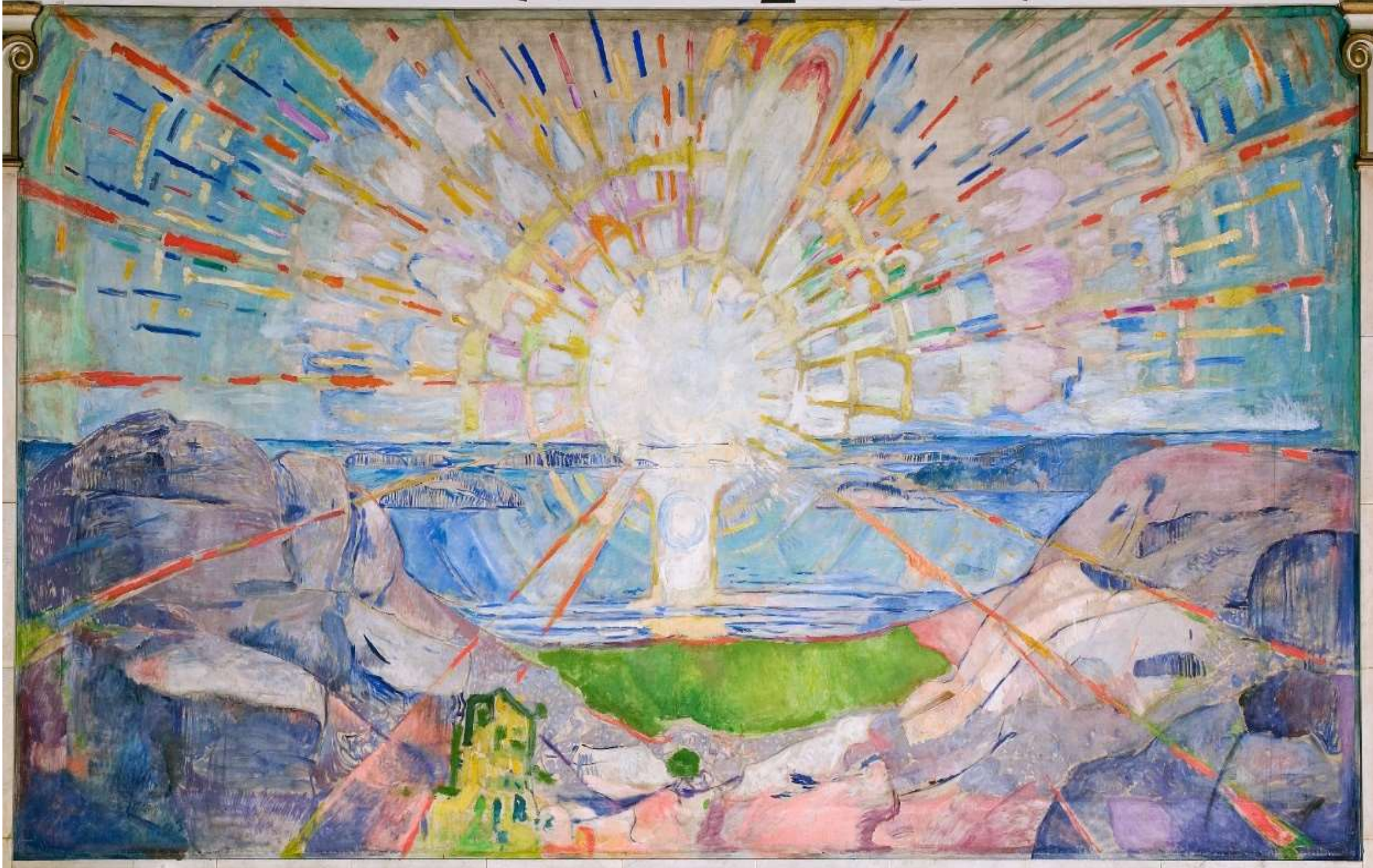
www.udir.no

www.udirbloggen.no

Lykke til med oppdraget!

Ta gjerne kontakt:

mar@udir.no

Sensorskolering i MAT0010

Matematikk

Loen 25. april 2018

**Birger Laugsand, Camilla Therese Kvammen, medlem
eksamensnemda, Utdanningsdirektoratet**

Matematikkeksamen: «Vårens vakreste eventyr»

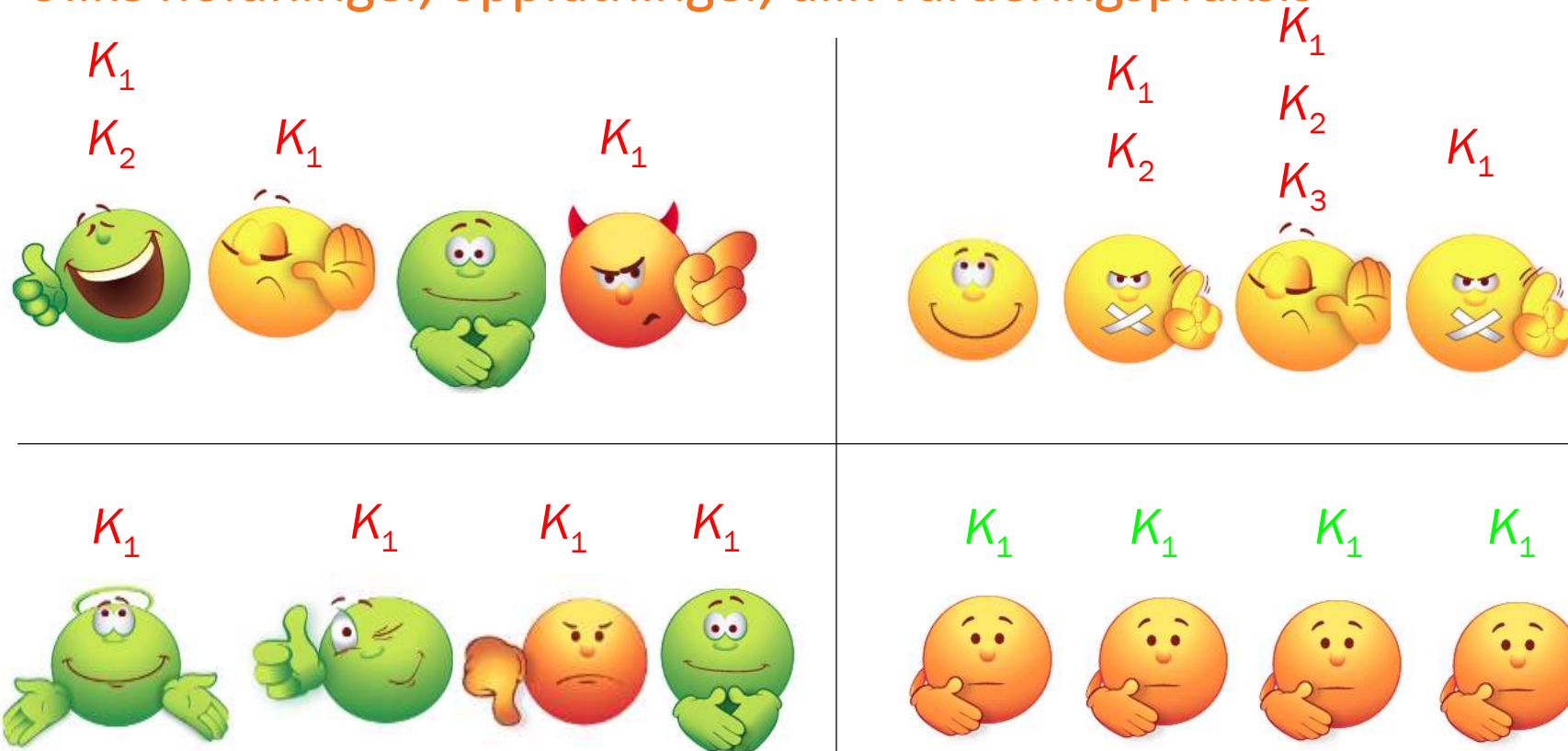
Rettferdighet

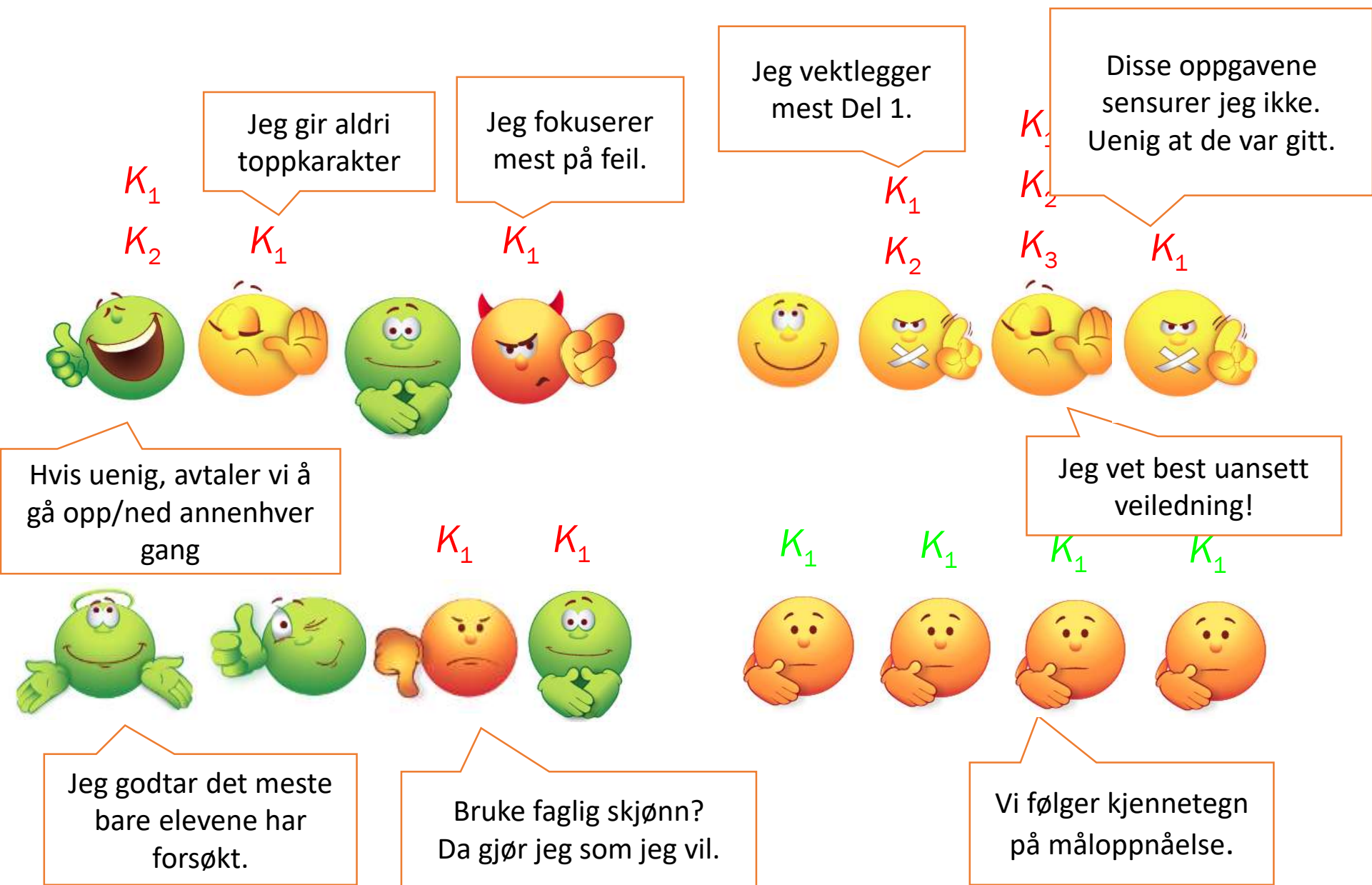
- Lik eksamensoppgave
- Lik sensur (ingen private løsninger tillatt)

Formålet med sensorskolering

1. Sikre lik vurderingspraksis (hvordan alle skal vurdere) i alle sensurregioner
2. Skape konsensus i vurderingen
3. Rettferdig og konsekvent sensur
4. Gi føringer og retning for det faglige skjønnnet i sensuren.

Ulike holdninger, oppfatninger, ulik vurderingspraksis

Tilfeldig sensur?

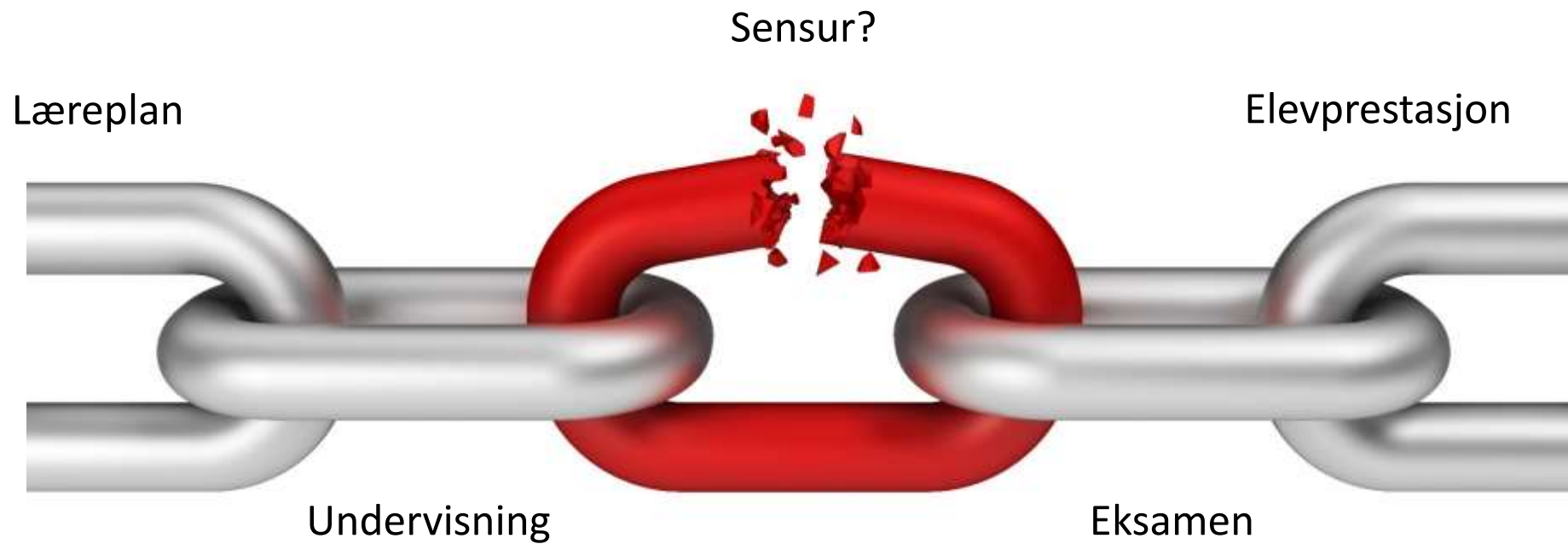
Konsekvent og reliabel sensur

Sensorreliabilitet ved eksamen i MAT0010

UTREGNING AV KAPPA OG W-KAPPA FOR EKSAMENSENSURERING: 6x6 TABELLER										
(tast inn nye tall i det gule feltet i den første tabellen)						MAT0010	Matematikk			
	Obs								Kappa Grenser	
	1	2	3	4	5	6				
1	1448	154	3		3		1608	<20	Poor	
2	459	3473	326	10	2		4270	0,21-0,40	Fair	
3	6	848	4130	570	10		5564	0,41-0,60	Moderate	
4	2	18	1000	4412	522	2	5956	0,61-0,80	Good	
5		2	7	695	2457	160	3321	0,81-1,00	Very good	
6	1		1	3	161	322	488	Obs %		
	1916	4495	5467	5690	3155	484	21207	0,766	W-Kappa 0,83	

«En kjede er aldri sterkere enn sitt svakeste ledd»

En gyldig og pålitelig eksamen?

Validitet

- validitet/gyldighet er om eksamen måler det den er ment å måle
- forutsetter at eksamensmateriell og oppgaver i tråd med lov, forskrift og læreplan

Reliabilitet

- reliabilitet/pålitelighet er om resultatene blir sammenfallende
- forutsetter likeverdige forhold
- avhengig av sensorkompetanse og – holdninger

Sensorens ansvar

Alle sensorer har et ansvar for at sensuren blir mest mulig

- Objektiv
- Konsekvent
- Rettferdig
- Reliabel

Vurderingskultur

- **Samme vurderingspraksis** krever drøfting, dialog og samarbeid.
- **Rettferdig sensur** krever lojalitet overfor gitt veiledning

vurderingsfellesskapet

- Sensor kan ikke operere på egen hånd
- Sensor er alltid i et fellesskap - aldri alene

God vurderingskultur

- Følg veiledningene!
- Vurder det som er vist (positiv sensur).
- Unngå privatsensur!
 - Den "strenge" sensor
 - Den "milde" sensor
 - Den "ville" sensor – inkonsekvent sensur?
- «Faglig skjønn» - må utøves sammen med andre fagpersoner
- Faglig skjønn» - ikke egne «kjepphester»
- På eksamen så må privatsensur og sterke, private oppfatninger vike!
- Kandidatene vil ha rettferdig behandling uavhengig av landsdel og skole.
- Lojalitet til veiledningene. Husk elevenes rettssikkerhet.

Kjennetegn på måloppnåelse
 Matematikk fellesfag og programfag i videregående opplæring

Kompetanse	Karakteren 2	Karakteren 3 og 4	Karakteren 5 og 6
Begreper, forståelse og ferdigheter	Eleven <ul style="list-style-type: none"> forstår en del grunnleggende begreper behersker en del enkle, standardiserte framgangsmåter 	Eleven <ul style="list-style-type: none"> forstår de fleste grunnleggende begreper og viser eksempler på forståelse av sammenhenger i faget behersker de fleste enkle, standardiserte framgangsmåter, har middels god regneteknikk og bruk av matematisk formspråk, viser eksempler på logiske resonneringer og bruk av ulike matematiske representasjoner 	Eleven <ul style="list-style-type: none"> forstår alle grunnleggende begreper, kombinerer begreper fra ulike områder med sikkerhet og har god forståelse av dypere sammenhenger i faget viser sikkerhet i regneteknikk, logiske resonneringer, bruk av matematisk formspråk og bruk av ulike matematiske representasjoner
Problemløsning	Eleven <ul style="list-style-type: none"> viser eksempler på å kunne løse enkle problemstillinger med utgangspunkt i tekst, figurer og praktiske og enkle situasjoner klarer iblant å planlegge enkle løsningsmetoder eller utarbeide mer kompliserte metoder kan avgjøre om svar er rimelige i en del enkle situasjoner viser eksempler på bruk av hjelpemidler knyttet til enkle problemstillinger kan bruke hjelpemidler til å se en del enkle mønstre 	Eleven <ul style="list-style-type: none"> leser de fleste enkle og en del middels kompliserte problemstillinger med utgangspunkt i tekst, figurer og praktiske situasjoner, og viser eksempler på bruk av fagkunnskap i nye situasjoner klarer delvis å planlegge løsningsmetoder i flere steg og å gjøre fornuftige antagelser kan ofte om svar er rimelige braker hjelpemidler på hensiktsmessig måte i en del ulike sammenhenger klarer delvis å bruke digitale verktøy til å finne matematiske sammenhenger 	Eleven <ul style="list-style-type: none"> utforsker problemstillinger, stiller opp matematiske modeller og løser oppgaver med utgangspunkt i tekst, figurer og nye og komplekse situasjoner viser sikkerhet i planlegging av løsningsmetoder i flere steg og formulering av antagelser knyttet til løsningen, viser kreativitet og originalitet viser sikkerhet i vurdering av svar, kan reflektere over om metoder er hensiktsmessige viser sikkerhet i vurdering av hjelpemidlenes muligheter og begrensninger, og i valg mellom hjelpemidler kan bruke digitale verktøy til å finne matematiske sammenhenger, og kan sette opp hypoteser ut fra dette
Kommunikasjon	Eleven <ul style="list-style-type: none"> presenterer løsninger på en enkel måte, for det meste med uformelle uttrykksformer 	Eleven <ul style="list-style-type: none"> presenterer løsninger på delvis sammenhengende måte med forklarende tekst i et matematisk formspråk 	Eleven <ul style="list-style-type: none"> presenterer løsninger på oversiktlig, systematisk og overbevisende måte med forklarende tekst i matematisk formspråk

Beskrivelsen

Lav/svak

Varierende

Sikker

Grunnlag for diskusjon/dialog

Begrunne karakternivå

Korrigere poenggiving

Kjennetegn

- Kategorien «Problemløsning» sentral.
- Kandidatens problemløsning
 - på hvilket nivå ligger oppgavene som blir løst?
- Bred kompetanse er bedre enn smal kompetanse.
- Helhetsinntrykket er viktig.

Karakteren 2

- Har kandidaten vist nok for å få karakteren 2?
- Stemmer kandidatens prestasjon med kjennetegnene for karakteren 2?
- Kandidaten må vise kompetanse.
- Noen enkle problemer må være løst, jf. «Problemløsning».

Karakteren 6

- Er kandidaten overbevisende og sikker nok for å få karakteren 6?
- Vi godtar noen feil/mangler.
- Bred og dyp kompetanse.

Poeng

- «Vi kan telle poeng ... men det er ikke bare poengene som teller.»
- Poeng for å vise ferdighet/kompetanse
- Det skal bare gis hele poeng ved sensurering av eksamen
- Sensorveiledning: « ... tas med i helhetsvurderingen av besvarelsen»
- Hva betyr dette?
- Vi gir ikke halve poeng
- Sensor følger poenguttelling i sensorveiledningen / forhåndssensuren
- Ved tvil om endelig karakter **kan** det eleven har vist uten å få poenguttelling påvirke endelig karakter.

Framgangsmåte 1

Løs oppgave 11 a) her:

$$\frac{a+a+a}{a} =$$

$$\frac{3a}{a} = \underline{\underline{3a}}$$

0 poeng

Løs oppgave 11 b) her:

$$\frac{a^2-b^2}{a-b}$$

$$a-b = \underline{x}$$

0 poeng

Løs oppgave 11 a) her:

$$\frac{a+a+a}{a}$$

$$\frac{a(1+1+1)}{a}$$

$$\frac{\cancel{a} \cdot 1+1+1}{\cancel{a}} = \underline{\underline{3}}$$

1 poeng

Løs oppgave 11 b) her:

$$\frac{a^2-b^2}{a-b}$$

$$\frac{(a-b)(a+b)}{a-b}$$

$$\frac{\cancel{a-b} \cdot (a+b)}{\cancel{a-b}}$$

$$= \underline{\underline{a+b}}$$

1 poeng

Framgangsmåte 2

Løs oppgave 11 a) her:

$$\frac{a+a+a}{a} = \underline{\underline{2a}}$$

0 poeng

Løs oppgave 11 b) her:

$$\frac{a^2 - b^2}{a - b} = \frac{a(a-b)}{a-b} = \underline{\underline{ab}}$$

0 poeng

Løys oppgave 11 a) her:

$$\frac{a+a+a}{a} = \underline{\underline{\frac{3a}{a}}}$$

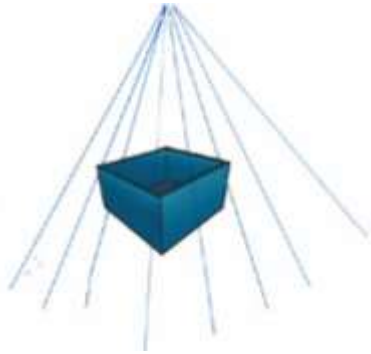
? poeng

Løys oppgave 11 b) her:

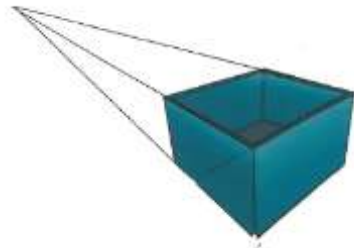
$$\frac{a^2 - b^2}{a - b} = \underline{\underline{a-b}}$$

0 poeng

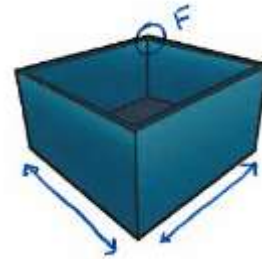
Framgangsmåte 3

0 poeng

0 poeng

0 poeng

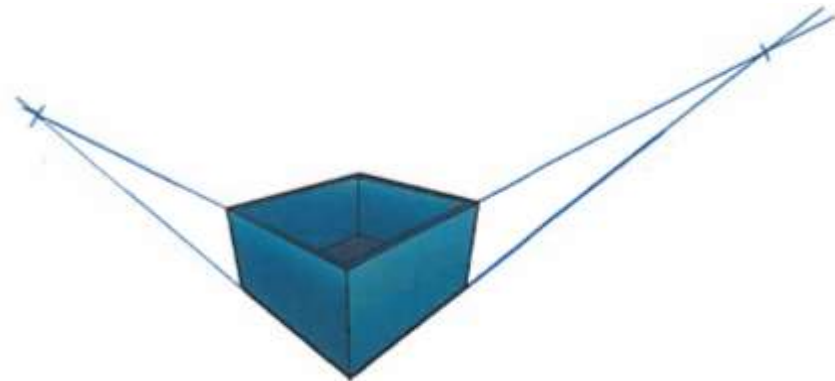

0 poeng

Fersamningspunkt

0 poeng

1 poeng

Flervalgsoppgaver

Oppgave 19 (1 poeng)

I kvar av muggene nedanfor har vi blanda 2 dL saft med vatn. Volumet av blandinga er skrive på kvar mugge.

I kva mugge er blandingsforholdet mellom saft og vatn 1 : 5?

5 dL

6 dL

10 dL

12 dL

Den

0 poeng

Flervalgsoppgaver

Oppgave 10 (1 poeng)

Hvis $A = \frac{gh}{2}$, da er

$$h = \frac{Ag}{2}$$

19 %

$$h = \frac{A}{2g}$$

20 %

$$h = \frac{2A}{g}$$

50 %

$$h = 2A - g$$

11 %

Flervalgsoppgaver

Oppgave 6 (1 poeng)

Vi kaster én terning.

Sannsynligheten for at terningen vil vise 3 eller 5 øyne, er

$$\frac{1}{6}$$

$$\frac{2}{6}$$

$$\frac{3}{6}$$

$$\frac{5}{6}$$

6 %

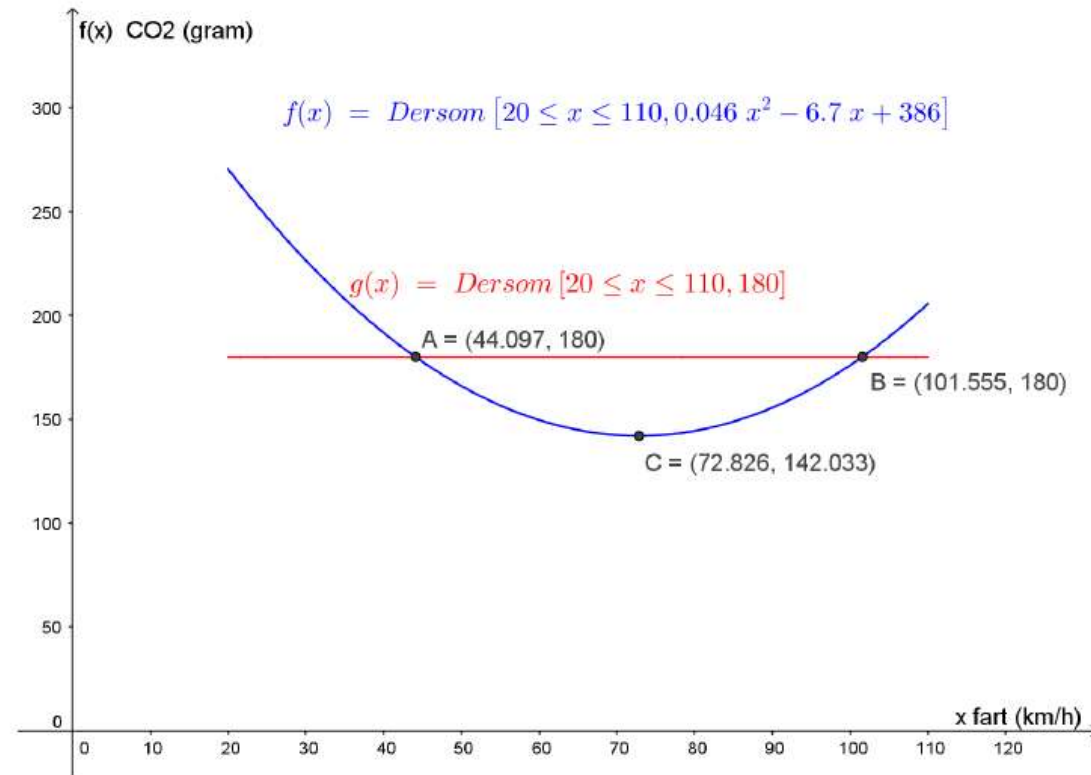
91 %

2 %

1 %

Krav til bruk av graftegner

a) Graf:

Krav til bruk av regneark

	A	B	C	D	E
1					
2	Bike Shop	Sykkel terreng	Sykkel racer	Sykkelsko (par)	Sykkelhjelm
3	Pris per stykk før rabatt	12000	15500	1500	750
4	Antall solgte produkter	3	2	4	5
5	Samlet pris før rabatt	=B3*B4	=C3*C4	=D3*D4	=E3*E4
6	Rabatt	0,23	0,32	0,5	0,23
7	Rabatt i kroner	=B5*B6	=C5*C6	=D5*D6	=E5*E6
8	Salgsinntekt etter rabatt	=B5-B7	=C5-C7	=D5-D7	=E5-E7
9					
10	Total salgsinntekt etter rabatt				
11	=B5+C5+D5+E5				

Noen i grunnskolen har kanskje oppdaget CAS ...

CAS	
1	$5x+4y=9$ → $5x + 4y = 9$
2	$6x+7y=13$ → $6x + 7y = 13$
3	{\$1, \$2} Løs: $\{\{x = 1, y = 1\}\}$

CAS	
1	$ax+by=c$ → $ax + by = c$
2	$dx+ey=f$ → $dx + ey = f$
3	{\$1, \$2} Løs: $\left\{ \left\{ x = \frac{-bf+ce}{ae-bd}, y = \frac{af-cd}{ae-bd} \right\} \right\}$

CAS	
1	$x_1 := \text{ByttUt}[(c*e-b*f)/(a*e-b*d)]$ → $x_1 := 1$
2	$y_1 := \text{ByttUt}[(a*f-c*d)/(a*e-b*d), \{a=5,b=4,c=9,d=6,e=7,f=13\}]$ → $y_1 := 1$

Mathematics and technology

One type of mathematics becomes more important because the technology demands it. One type of mathematics becomes less important because the technology replaces it. Another kind of mathematics becomes possible because the technology allows it.

Waits, B.K.

Systemet omkring forhåndssensuren

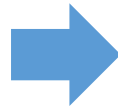
Eksamens-
veiledning

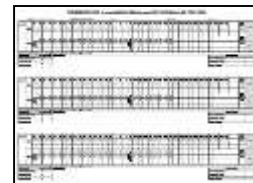
Kjennetegn
Måloppnåelse

Sensor-
veiledning

Elevbesvarelse

Vurderings skjema

Mestringsprofil

Statistikk

Questback

Sensorene
Førsteintrykk

Forhåndssensur

Karakter	Poeng
5*	56
5	45
4	31
3	21
2	9
1	0

Poenggrenser

Inntrykk fra questback. Arbeidsmengde / vanskegrad

- «Synes arbeidsmengde og vanskegrad passet for alle nivåer.»
- «Arbeidsmengde og vanskegrad var passelig.»
- «Selve vanskegraden er perfekt. Både de svake og sterke har oppgaver de behersker.»
- « ... arbeidsmengden ble nok litt for stor.»
- «Synes eksamen i år så veldig bra ut, men mulig litt stor arbeidsmengde.»
- « ... ut fra de besvarelsene jeg skal forholde meg til virker det som om vanskegraden er veldig høy.»
- «Noen lærere på andre skoler har kommentert at flere elever har nevnt mangel på tid.»
- «Mitt inntrykk er at de sterke elevene fikk litt dårlig tid.»

Tekstmengde

- «Lite tekst i del 2 gjør settet mer tilgjengelig for flere elever enn tidligere, bra!»
- «Flott at det ikke var så mye tekst. Det gjør det mye bedre for lesesvake elever.»
- «På årets eksamen har man i stor grad unngått "tidstyvene" ang. tekst. Teksten, spesielt på del 2, har vært "elevvennlig". Ord og begreper har vært forståelig for de fleste!»

Flervalgsoppgaver

- « ... i overkant mange avkrysningsoppgaver etter min smak:»
- «Ønsker flere svaralternativer ved flervalgsoppgaver.»
- «Det er både positivt og negativ med så mange flervalgsoppgaver»
- « ...likte svært dårlig at det var 13 multiple Choice -oppgaver!»
- «Bra med mye multiplechoise! :)»
- «Vel mykje avkrysningsoppgåver i del 1.»

Poengsystem

- «Likte godt det nye poengsystemet uten halve poeng. Det gjør vurderingsarbeidet enklere enn tidligere.»
- «Veldig fint at det ikke er halve poeng.»
- «Fint at vi er ferdige med halvpoengene!»
- «At en har flere poeng å dele ut, er bra.»
- «Også spennende når det ikke lenger er halve poeng.»
- «Pga at det deles ut flere poeng på denne eksamenen, er det større spredning.»

Generelt om eksamen

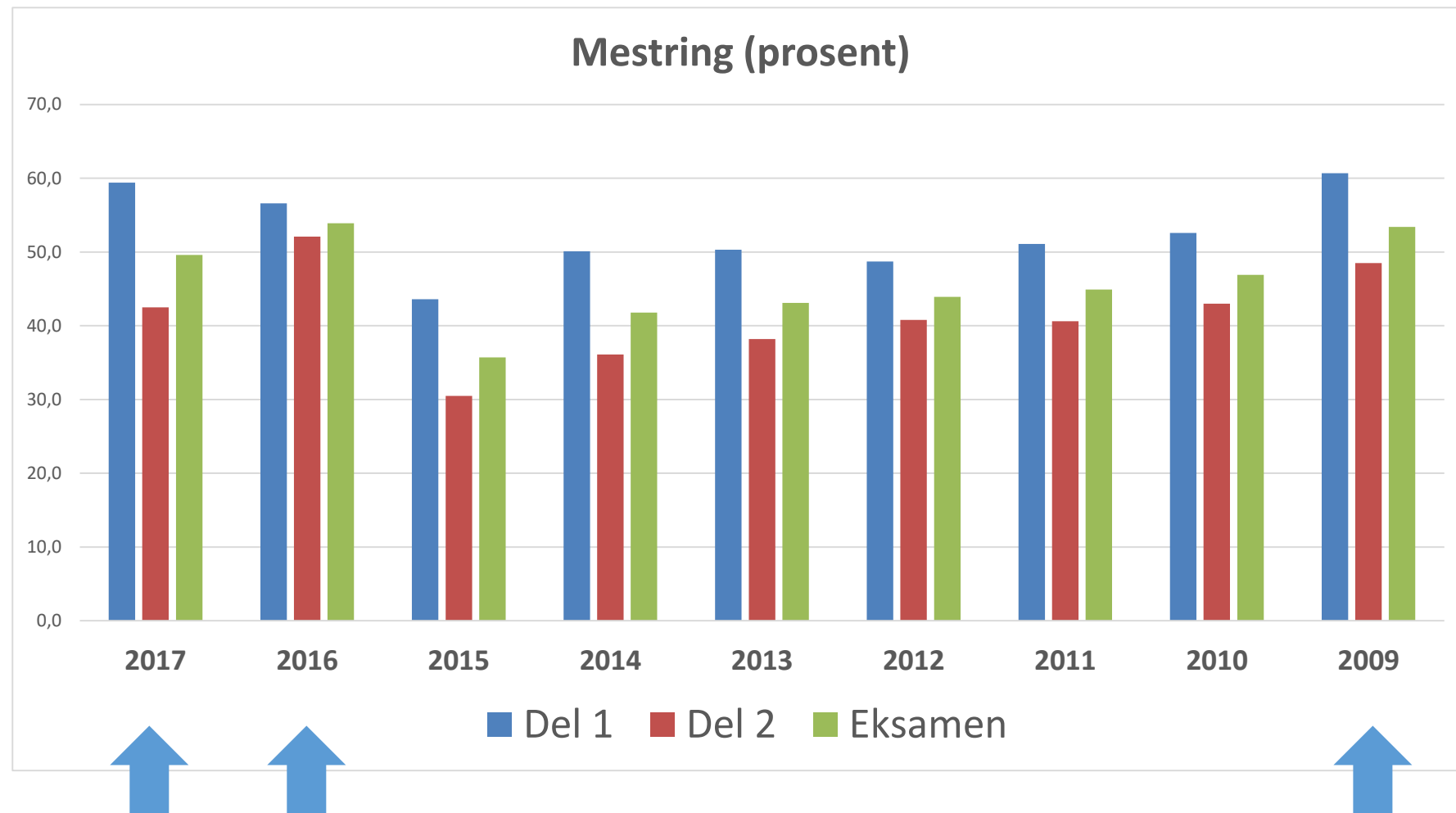
- «En fin eksamen med gode oppgaver.»
- «Alt i alt er jeg veldig fornøyd med årets matematikkeksamen :)»
- «Det var mange fine oppgaver. Flott at det ikke var så mye tekst. Det gjør det mye bedre for lesesvake elever.»
- «Liker, som i fjor, eksamens-settet. Settet måler bredde i faget.»
- «Dette settet treffer de fleste elevene.»
- «Liker de virkelighetsnære oppgavene.»
- «Håper dere har funnet det riktige nivået for matematikkeksamen.»
- «Ble glad av å regne og rette oppgavesettet!»
- «Et godt eksamenssett. Noe for alle elever.»
- «Synes at settet har fungert bra. Ros til den nye nemnda.»
- «Det var et kjekt oppgavesett, og jeg tror mange elever opplevde mestring.»

Poenggrenser fra forhåndssensuren

Karakter	1	2	3	4	5	6
Poeng	0 - 12	13 - 26	27 - 44	45 - 61	62 - 75	76 - 84

Poenggrensene må samsvare med kjennetegn på måloppnåelse

Elevenes mestring. Mestringsprofil fra forhåndssensuren

Praktisk informasjon (Eksamen våren 2018)

- 9. mai 2018
 - Eksamenstrekk, kl. 09.00
- 16. mai 2018
 - Eksamen MAT0010 Matematikk
- 30.-31. mai 2018
 - Forhåndssensur, Oslo
- 18.- 20. juni 2018
 - Fellessensur